

אל תשלח ידך אל הבראונז

כתוצאה ממגפת ההתמכרות הנוכחית בארה"ב, תינוקות וילדים בגיל הגן נחשפים¹ בשיעורים גבוהים באופן בלתי סביר לחומרים רעילים וממכרים, כולל ניקוטין, אלכוהול, קפאין, תרופות מרשם, מריחואנה וסמים אסורים. מה הגורמים לכך ומהם הצעדים שאנו ההורים ואנשי מקצוע בתחום יכולים לנקוט כדי למנוע ולהגן על הילדים מפני ההשפעות שעלולות להיות מסכנות חיים לחשיפה לחומרים אלה.

בדו"ח שפורסם ב-2018 על ידי המרכז הלאומי להתמכרות ולשימוש לרעה בחומרים (The National Center on Addiction and Substance Abuse, CASA), הוצגו ממצאים בדבר אופי הבעיה, היקפה וההשלכות שנגרמו כתוצאה מחשיפה של ילדים עד גיל 5 למגוון חומרים פסיכואקטיביים, הכוללים ניקוטין, אלכוהול, קפאין, תרופות מרשם, מריחואנה וסמים בלתי חוקיים. הנתונים מבוססים על מערכת הנתונים הלאומית על הרעלות של מרכזי הפיקוח על הרעלות של ארה"ב (American Association of Poison Control Centers, AAPCC), ומקורות מידע נוספים.

¹ הערה: חשיפה (exposure) משמעותה בדו"ח היא "מישהו שצרך חומר בצורה כלשהי, למשל, בבליעה, הסנפה, ספיגה לעור או לעיניים וכו'.

חשיפה של ילדים לחומרים ממכרים בארה"ב:

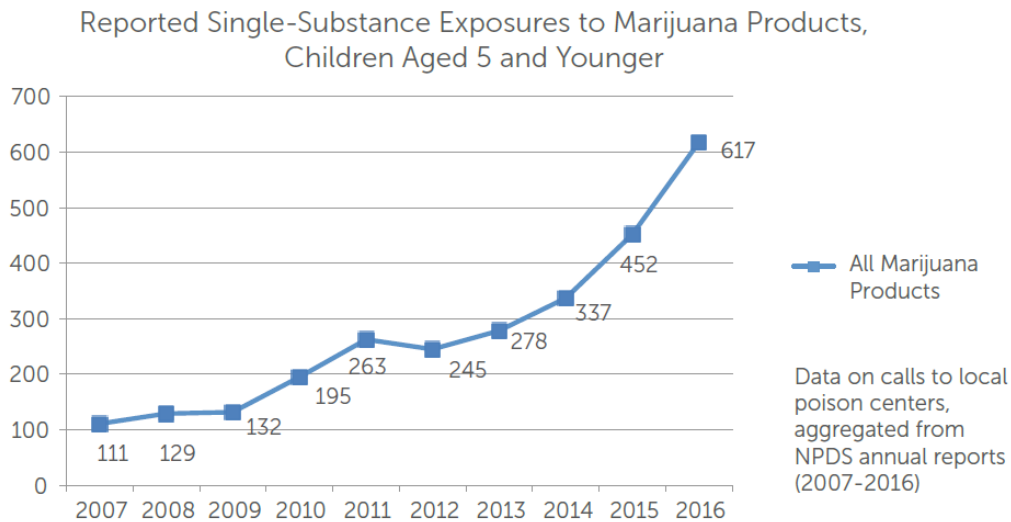
על פי נתוני מרכזי הפיקוח על הרעלות של ארה"ב (ה-AAPCC), ב-2016 בלבד התרחשו יותר מ-30,500 מקרי חשיפה של ילדים לחומרים ממכרים בארה"ב. מספר הילדים בני 5 ומטה שנחשפו להשפעות המזיקות של ניקוטין, אלכוהול, קפאין, מריחואנה, חלק מהאופיואידים ומתאמפטמין עלה בעשור האחרון, כמו גם מספר הילדים שנפגעו מחשיפה זו. מספר החשיפות של ילדים למשככי כאבים הניתנים במרשם רופא עלה ב-93% על פני תקופה של תשע שנים (2009-2000), במקביל למגפת האופיואידים שהתרחשה בארה"ב. מספר הפניות למרכזי פיקוח על הרעלות בהקשר לחשיפה לסיגריות אלקטרוניות (e-cigarettes) עלה ביותר מ-1,400% בשלוש שנים בלבד.

שיעורי החשיפה למריחואנה:

על מנת לבחון את מגמות החשיפה למריחואנה בקרב ילדים בני 5 ומטה ברמה הלאומית, נבדקו נתונים על מקרי חשיפה למוצרי מריחואנה שהתרחשו בין השנים 2007-2016, על פי דיווחים שנתיים שנאספו על ידי מרכזי הפיקוח על הרעלות של ארה"ב (ה-AAPCC).

מגרף 1 ניתן לראות כי בקרב ילדים בני 5 ומטה, מספר החשיפות למריחואנה עלה בעקביות מ-2007 ל-2016. מאז 2012, מספר החשיפות למוצרי מריחואנה בקרב ילדים צעירים עלה בכל שנה.

גרף 1: מספר מקרי החשיפה למוצרי מריחואנה שדווחו בקרב ילדים בני 5 ומטה בארה"ב:

מקור: דו"חות שנתיים לשנים 2007-2016 של מערכת הנתונים הלאומית על הרעלות (NPDS) (הדו"חות מתבססים על פניות שנעשו למרכזי הרעלות מקומיים בארה"ב).

הגורמים לעליה בחשיפת ילדים (בני 5 ומטה) לחומרים ממכרים-מריחואנה:

מחקרים שנערכו ברמה הלאומית והמדינתית בארה"ב מראים כי חלה עלייה במידת החשיפה של ילדים למריחואנה מאז החלה המדיניות המתירה שימוש במריחואנה לצרכים רפואיים או לצרכי פנאי, במיוחד עקב זמינותה ונגישותה של מריחואנה במוצרי מאכל:

- **שינוי במדיניות:** במהלך השנים, מדיניות המריחואנה בארה"ב השתנתה באופן דרסטי, כמו גם האופן שבו ניתן לצרוך אותה (במוצרי מאכל וכו'). יותר ויותר מדינות בארה"ב אישרו את השימוש הרפואי ו/או לצרכי פנאי של מריחואנה (נכון לינואר 2018, תשע ומדינות וכן וושינגטון די.סי. אישרו שימוש במריחואנה לצרכי פנאי, ו-29 מדינות וושינגטון די.סי. אישרו שימוש במריחואנה לצרכים רפואיים), ובכך הגדילו את זמינותה ונגישותה לציבור, ובכללו ילדים. שינויי המדיניות קשורים במקובלות הציבורית הגדלה לשימוש במריחואנה ובהורדת הסטיגמה שנקשרה לה בעבר.
- **מוצרי מאכל-צורת השיווק והגשה:** העלייה שחלה במידת החשיפה של ילדים בני 5 ומטה למריחואנה קשורה, כאמור, בעובדה שהמריחואנה כעת משווקת ונמכרת במגוון צורות של מאכל (במדינות שבהן זה חוקי), שדומות במראן ובטעמן למוצרי מאכל רגילים, כדוגמת עוגיות, משקאות, סוכריות ומוצרים נוספים. מוצרי מאכל אלה, בשילוב אריזתם המושכת שאינה עמידה בפני שימוש על ידי ילדים (child-resistant packaging), מפתים ילדים לצרוך אותן, כמו גם אחסונם הלקוי והעדר הפיקוח עליהם בבית. בעתיות השימוש הנוספת בקרב ילדים היא שמוצרי מאכל אלה מכילים ריכוזים גבוהים יותר של THC בהשוואה למוצרי מריחואנה אחרים.

חשיפת ילדים למריחואנה- תסמינים:

ילדים הנחשפים למריחואנה נוטים לפתח תסמינים קשים יותר בהשוואה למבוגרים, זאת ככל הנראה עקב מסת הגוף הקטנה יותר שלהם וגם בגלל שאינם רגילים לסם, בניגוד למתבגרים ולמבוגרים שכן משתמשים במריחואנה בכמויות דומות. התסמינים השכיחים ביותר בקרב ילדים כוללים השפעות נוירולוגיות, המתבטאים בעיקר בירידה בקואורדינציה, אטקסיה (חוסר קואורדינציה המשפיע על הגפיים, יציבה, דיבור, תנועות עיניים), תשישות, נמנום (סדציה), קשיי ריכוז, שינוי בפעילות פסיכומוטורית, בליעת מילים בדיבור וזמן תגובה איטי. השפעות

חמורות יותר הינן נדירות, וכוללות דיכוי נשימתי, אפניאה (דום נשימה), ברדיכרדיה (דופק לב נמוך במיוחד), היפוטוניה (טונוס שרירים נמוך במיוחד), התקפים ותרדמת. **עד כה, לא דווחו מקרי מוות של ילדים שנגרמו כתוצאה מחשיפה ישירה למריחואנה.**

התסמינים תלויים באופן צריכת המריחואנה (למשל, בבליעה, בשאיפה או בספיגה דרך העור או העיניים), במינון הסם ובמידה והילד נחשף כבר בעבר לחומר. חשיפה פאסיבית של ילדים לעשן מריחואנה יכולה לגרום לתסמינים קליניים, אך מקרים אלה נדירים.

כיצד ניתן להתמודד עם התופעה?

הורים, מטפלים, אנשי מקצוע בתחום הבריאות ובריאות הציבור וכן קובעי מדיניות יכולים לפעול על מנת למנוע חשיפה בלתי מכוונת ומקרי הרעלות של ילדים הקשורים במריחואנה.

על ארגוני בריאות וארגונים פדיאטריים להצהיר מה עמדתם בנוגע לגליזציה של מריחואנה, לתעד את השפעתה הפוטנציאלית על ילדים ולדרוש חקיקה ורגולציות מספקות שיגנו על הילדים ועל הציבור מפני השפעות הגליזציה. ארגונים, כדוגמת ה-American College of Pediatricians, ה-American Academy of Pediatrics ועוד אינם תומכים בגליזציה של מריחואנה לצרכי פנאי. ארגונים אלה מתעדים כיצד הגליזציה משפיעה או עלולה להשפיע לרעה על מתבגרים וילדים צעירים ומביאים המלצות כיצד להקטין את השפעתה.

מדינות הנמצאות בתהליך של גליזציה צריכות ללמוד ממדינות שכבר ביצעו לגליזציה, כדוגמת קולורדו – שהייתה הראשונה לאשר לגליזציה לצרכי פנאי וממשיכה לעדכן את מדיניותה כדי להגן על ילדים מפני חשיפות בלתי מכוונות למריחואנה - כיצד להסדיר זאת. למשל, רגולציות יכולות למנוע חשיפות על ידי:

- דרישה לאריזות עמידות מפני שימוש על ידי ילדים (child-resistant packaging).
- מניעת אריזות מושכות או דרישה לאריזות פשוטות ללא לוגו.
- רגולציה על צורתם של מאכלים המכילים מריחואנה, כך שלא ידמו לסוכריות או למוצרים מתוקים אחרים, איסור על הוספת טעם למוצרים שאינם אכילים, או לאסור לחלוטין על מוצרי מאכל שעשויים למשוך ילדים.
- הגבלת מינון ה-THC במוצרי מאכל המכילים מריחואנה.
- תיוג ברור של מוצרי מאכל המכילים מריחואנה, עם אזהרות גרפיות.
- יישומה של מערכת ניטור לניטור השפעת הגליזציה.

מתוך הדו"ח:

Childhood Poisoning: Safeguarding Young Children from Addictive Substances-
"הרעלה בקרב ילדים: שמירה על ילדים צעירים מחומרים ממכרים".

[לקריאת הדוח המלא באנגלית](#)